నిశి - శశి

"విభావరి"

రాత్రి ఒంటిగంట అయింది. గడియారం కాస్సేపు గుర్రుకొట్టి 'ఠాంగ్!' అని ఒక్కగంట కొట్టడంతో అప్పుడే మగతగా నిద్రపోతున్న శశి కళ్లు తెరచి చూచింది. అరగంట్రకితంవరకూ వంచిన నడుం ఎత్తకుండా పేపర్లు దిద్దుతూనే ఉంది. ఇవ్వాళ ఆలస్యంచేస్తే, అమర్యాదయినా దిద్దిన పేపర్లివ్వకపోతే ఆ హెడ్‌మిస్ట్రెస్ యిక ఊరుకోదు. అంతవరకు దిద్దిన పేపర్లు చిందరవందరగా పడి ఉన్నాయి. ఇంకా దిద్దవలసిన పేపర్లు పేపర్ వెయిట్ కిందనుంచి తొంగి చూస్తున్నాయి. సగం నిద్రలోంచి మెలకువవచ్చినా యింకా మార్కులసంగతీ, పేపర సంగతీ జ్ఞాపకమొస్తున్నందుకు తనమీద తనకే చికాకు వేసింది శశికి.

శశి మెల్లిగా లేచి 'స్టౌ' వెలిగించింది, టీ కాచుకొని తాగుదామని. ఈలోగా మొహం కడుక్కొని వద్దామని కూజానీళ్లూ, టవలూ తీసుకొని గది తలుపులు తెరచింది. చలిగాలంతా ఒక్కుమ్మడిగా గదిలో నిండిపోయింది. మొహం కడిగికొని 'స్టౌ' ముందు కుర్చీలో కూర్చుంది. నిశ్శబ్దమయిన ఆ వాతావరణంలో 'స్టౌ' శబ్దంతప్ప యింకేమీ వినబడటంలేదు, అది సన్నగా దూరాన ఆలాపించే సంగీతంలా ఉంది...తనమనస్సు చాల బలహీనమయినదేమో...కాకపోతే ఆ 'స్టౌ' శబ్దానికికూడ తన మనస్సు ఎక్కడకో లాక్కుపోగలిగినంత శక్తి ఉంటుందా. ప్రతి విషయాన్నిగురించి ఊరికే ఆలోచించడం తనకే అలవాటయింది. ఆలోచించి ఆలోచించి తాను చేసుకున్న నిర్ణయాలు తన జీవితానికి కవిధమయిన ప్రయోజనం కల్పించకపోగా, సాధారణ స్త్రీలు తమ మూఢ నమ్మకాలవల్ల పొందే సహజానందంకూడా తాను పొందలేకపోతోంది. ఈ చదువూ ... యీ ఉద్యోగం తనుకావాలని పట్టుపట్టి తెచ్చుకొన్నవేకదా. వీటివల్ల తనకే కలుగుతున్న సౌఖ్యం ఏమిటి?...

శశి చేతులు అప్రయత్నంగానే 'టీ'ని కలుపుతున్నాయి. 'టీ' తాగుతున్నంతసేపూ శశి ఆలోచిస్తూనే ఉంది.

తాను బి. ఇ. డి. ట్రయినింగ్‌లో చేరతానని పట్టుపట్టినప్పుడు ప్రభాకరం ఎంతో వాదించాడు. ప్రభాకరంతో తాను వాదించింది...గెలిచింది. వివాహం పురుషులకెంత అవసరమో స్త్రీలకూ అంతే అంది...తన సారస్వత విజ్ఞానమూ, వాక్పటిమా ఉపయోగించి గెలిచింది తన వాదంలో ... కాని అంతరాంతరాలలో తన వాదము తనకే నచ్చలేదు. కాని ప్రస్తుత అర్థహీన పరిస్థితులకంటే ఏదైనా స్వేచ్ఛాజీవనమే యిప్పటికి కర్తవ్యమనుకుంది. కాని అదికూడా శశికి నచ్చలేదు. అయినా శశి ట్రయినింగ్‌లో చేరి ఈ వూళ్లోనే హైస్కూల్లో చేరింది.

శశి తండ్రి వెంకట్రామయ్యగారు పేరుమోసిన ప్లీడరు. విచిత్రమయిన మనిషి.

సంద చదువు.

చిత్రం: పిరికెట్టి అచ్యుతరావు, పుల్లేటికుర్రు.

సి శ్రీ—శశి

ఆయన నోరు తెరచినపుడల్లా విజ్ఞాన వాహినులు వెల్లివిరిసినట్టుండేది. భూమిమీదపడిన ప్రతిమనిషికీ స్వేచ్ఛ ఉంటుంది. అది దైవమిచ్చిన స్వేచ్ఛ. దైవమిచ్చిన ఆ ప్రాణజ్యోతి వెల్లుతున్నంతవరకు దాని స్వేచ్ఛను దానిని అనుభవింపనీయాలి. అరికట్టడం ఆత్మహత్యకన్నా ఘోరమైన నేరం" యిలా ఉండేది ఆయనవాదం. ఎవరయినా 'శశి వివాహం' అంటే 'మనిషికీ, మనిషికీ దేవుడు చేయవలసిన వివాహం, మనమెవ్వరా చేయడానికి అని ఉరిమేవాడు. "అది స్వేచ్ఛగా వివాహం చేసుకుంటుంది. అప్పుడే మనం చేస్తాము." అనేవాడు. శశి తల్లిగారు నిజంగా ధరిత్రీదేవి. భర్త వేదాంతమూ, పిల్లలమనో నిశ్చయమూ చూసి ఆ గరళకంఠుని ప్రార్థించేది ఏదయినా దారిచూపమని....

శశి టీ తాగడం పూర్తి చేసింది. తెరచిన గది తలుపుల్లోంచి చలిగాలి మరోసారి వీచింది. శశి నెమ్మదిగా లేచి గది తలుపులు వేసి, వచ్చి, మంచంమీద వాలింది. తెల్లవారితే పేపర్లకట్ట దిద్ది యివ్వాలి ... లేకపోతే!. ఆ హెడ్ మిస్ట్రెస్ పెద్దపులి మొహం అప్పుడే సాక్షాత్కరించింది.. ఇది స్వేచ్ఛా? బానిసత్వమా? ఎవరికోసం తన యీ కోరగాని శ్రమంతా?...

శశి పేపర్లు దిద్దటం పూర్తి చేసేటప్పటికి సరిగా నాలుగు గంటలు కొట్టింది గడియారం. ఎంతో భారం వదిలించుకున్నట్లుగా ఒక నిట్టూర్పు విడిచింది....

'మేడమ్‌గారు. యివాళ పెందరాళే లేచారే' అంటూ యింటివారి పెద్దమ్మాయి సావిత్రి పలకరించింది నవ్వుతూ! ఇంతలో 'అమ్మా' అని చిన్నవాడు పిలవడంతో లోపలికి వెళ్లిపోయింది.

... శశి, సావిత్రి ఒక యీడువారే. అయినా తన కెంతో పెదదానిలాగ చూస్తుంది సావిత్రి. భర్త ఎక్కడో యింజనీరుట, ఎప్పుడు చూసినా ఆ 'యింజనీరు' కబుర్లూ... యిల్లూ ...పిల్లల గొడవలే ... ఇదంతా ఏదో సాధారణ స్త్రీల మనస్తత్వమని శశి అనుకొని, తన ఉన్నత సంస్కృతిని తలచికొని గర్వపడేది. రాను రాను తానూహించినట్లు సావిత్రిలో దైన్యమూ లేదూ ...బానిసత్వమూ లేదు. పయిగా ఒక మహాసామ్రాజ్యభారం కొంతకాలం మంత్రుల మీద వదలి, విశ్రాంతికోసం వచ్చిన ఒక మహారాణిలా తిరుగుతూ ఉండేది, శశి యీ ఆలోచనలకి అంతరాయంగా ఏవో కిలకిలలు వినబడ్డాయి......

శశి లేచి పేస్టు, బ్రష్ తీసుకొని నూతి వద్దకు వెళ్ళింది. ఇంకాపూర్తి తెలవారలేదు. పనివాడు నీళ్ళు కాగబెడుతూ మంట లేగదోస్తున్నాడు. దాసీది ముగ్గులు పెడుతోంది.. ఇంటిలో పెద్దవాళ్ళప్పుడే స్నానాలు ముగిస్తున్నారు...సావిత్రి కాబోలు...పిల్లలను లెమ్మని కోప్పడుతోంది లోపల...పూజామందిరంలోంచి గంటశబ్దం, బామ్మగారి మంత్రపఠనం ఉచ్చస్వరంలో వినబడుతుంటే...చలిగాలి అయినా, ఆహ్లాదకరమయిన ఆ ప్రశాంత దశలో శశికి ఆ వాతావరణం ఒకవిచిత్రలోకంలా స్ఫురించింది.

శశి తొందరగా మొహం కడుక్కోవడం ముగించి తనగదిలోకి వచ్చేసింది. తిరిగీ స్టౌ వెలిగించే యత్నంలోఉండగా చిన్నమ్మాయి వచ్చి 'మా అమ్మ రమ్మంటోంది' అంటూ లాక్కెళ్ళింది ముద్దుగా.

'రా...అమ్మా...రా...యివాళ మా సావిత్రి పుట్టినరోజు...నీ కాఫీ...భోజనాలన్నీ యివాళ మా యింట్లోనే...అంది ఇంటియజమానురాలు నవ్వుతూ.

శశికి హఠాత్తుగా జ్ఞాపకమొచ్చింది. తన పుట్టినరోజు కూడా యీనాడే. తనే యింట్లో ఉంటే యీనాడు తల్లీ దండ్రీ ఎంత హడావిడిచేసి ఉండేవారు...క్రిందటి పుట్టినరోజు ప్రభాకరం యిచ్చిన నీలపురాయి ఉంగరం ఒకసారి చూసుకొంది...భోజనాలవగానే ఆనాడు సెలవుపెట్టింది శశి బడికి. మధ్యాహ్నం...సావిత్రి అందరి ఫోటోలు చూపిస్తూంటే శశికి ఆమెలో కొత్తవింత అందాలు గోచరించాయి. శశి దీక్షగా ఫామిలీగ్రూప్ ఫోటో చూస్తోంది...

'ఇందులో ఎవరు ఎవరికి బానిసలు?... ఎవరు ఎవరికి యజమానులు? భార్యగా, కూతురిగా, చెల్లెలిగా ఎవరిబాధ్యతలు వారు నిర్వర్తించడం బానిసత్వమా?...ప్రపంచంలో దరినూ కుటుంబం కోసం శ్రమించడం బానిసత్వమా? కాదు....కాదు ...అసలు ఒకరినొకరు ప్రేమించుకోగలిగిన శక్తి కావాలి. ఆ ప్రేమైక జగతులో...ప్రేమానుబంధాలు అందరినీ కలిపి కడుతుంటే...ఎవరు ఎవరికి బానిసలు?...ఒకరికొకరు ఆనందనిలయాలు. ఈ సత్యం శశిమనస్సులో వెలిగింది...ఇన్నాళ్లు తనఆలోచనలలో అంతుదేలని దేనికో ఒక స్పష్టమయిన జవాబు దొరికినట్లయింది... గంటలతరబడి తికమకలు పెట్టిన లెక్కకి హఠాత్తుగా జవాబువచ్చిన విద్యార్థినిలా ఒకసారి హాయిగా నవ్వుకుంది.

మరునాడుదయమే సెలవుకిరమ్మని ప్రభాకరానికి 'టెలిగ్రాం' పంపి, తన ఉద్యోగానికి రాజీనామా అందజేసింది శశి. తనజీవితానికే పాఠాలగామారిన సావిత్రి జీవితాన్ని తలచుకొంటూ...వారిని వదలలేక వదలుతూ...రైలెక్కింది... ★

కుంకుమ పూజ

(14-వ పేజీ తరువాయి)

నన్ను రక్షించు."

"నీవు చెబుతూన్నది నిజమా?"

"అవును. నిజం. ముమ్మాటికీ నిజం. ఆ గొలుసు నాదగ్గరే వుంది. గొలుసు ఇచ్చేస్తాను. నన్నాశీర్వదించు."

నలుగురూ క్రిందకు దిగివచ్చారు. గుర్రపుబండెక్కి సూర్యారావు పేటకు బయలుదేరారు. బండి వేగంగా పరుగెడుతోంది. వాళ్ళ తలల్లో ఆలోచనలు అంతకంటే వేగంగా పరుగుదీస్తున్నాయి. కాళేశ్వరరావు మార్కెట్టు, క్రొత్తవంతెన, గవర్నరుపేట సెంటరు అన్నింటినీదాటి బండి సూర్యారావుపేటకొచ్చింది. ఇంటికిరాగానే అంతా ఇంట్లోకెళ్ళారు. సుశీల జరిగిన సంగతిని రామారావుకు చెప్పింది. రామారావు చూస్తూండగానే గొలుసు తెచ్చి ముసలామె చేతికిచ్చింది. ఆమె హృదయపూర్వకంగా దంపతుల నాశీర్వదించి వెళ్ళిపోయింది. ఆ సమయంనుండి రామారావులో నూతన తేజస్సురావడం ప్రారంభించింది. రెండు వారాలకే ఆఫీసుకెళ్ళి పని ప్రారంభించాడు. ★